

Keď som sa vrátil zo zásahu v bejrútskom prístave, plakal som

Rozhovor so záchranárom El Hajjom.

3. aug 2021 o 12:07 MATÚŠ KRČMÁRIK

Walid El Hajj. (Zdroj: SME - MATÚŠ KRČMÁRIK)

Videl som, ako priviezli telá, ktoré sa už nepodobali na ľudí, spomínal Libanonec WALID EL HAJJ, ktorý má slovenskú matku. V hornatej oblasti Libanonu Šuf založil záchranku a zasahoval aj pred rokom pri výbuchu v prístave v neďalekom Bejrúte.

Stretli sme sa v centrále jeho záchranky. V rozhovore opisuje, ako sa z mladíka, ktorý na Slovensku vyštudoval elektrotechniku, stal záchranár, aké problémy to prinášalo, ako mu v rozbehu pomáha finančná pomoc zo Slovenska a ako plánuje novú sanitku a nové záchranné centrum,

„Cez pandémie mi volali stále, musel som brať lieky na psychiku, aby som to vydržal.“

Ako ste sa dostali na Slovensko?

Moji rodičia sa zoznámili na vysokej škole na Slovensku, ja som narodil v Libanone, kde som žil trinásť rokov. Potom mi umrel otec a pre mamu bolo ťažké ostať pracovať v Libanone, tak sme sa presťahovali do Starej Turej.

Na Slovensku som vyštudoval elektrotechnickú školu, zapadnúť však bolo pre mňa náročné. Radšej som sa vrátil do Libanonu a začal pracovať ako elektrikár, otvoril som si tiež obchod s elektronikou.

Ako vám napadlo, že by ste mohli byť záchranárom?

Kamarát v dedine mal v tomto období nehodu. Mal tri bodné rany v bruchu, zlomenú panvu a nohu.

Na príchod najbližšej vybavenej sanitky musel čakať štyridsať minút. Vtedy som dostal nápad, že pôjdem do Červeného kríža, aby som sa naučil pomáhať ešte pred príchodom sanitky.

Za dva roky som sa tam naučil poskytovať prvú pomoc a v rámci nej aj pokročilejšie úkony. Z vlastných peňazí som si kúpil výbavu na pomoc, kyslíkovú fľašu, obvazy... Dobrovoľníci tam zväčša chodia raz týždenne, ja som chodil častejšie, aby som sa viac naučil a mohol jazdiť sanitkou. Naučil som sa, ako sa vedie centrum, kde sa autá prerábajú na sanitky, aby som si mohol otvoriť vlastnú záchrannú službu.

Kedy ste založili záchranku?

Začali sme na tom robiť v roku 2017. V dedine sa už vtedy vedelo, že pomáham v Červenom kríži a že ma na ceste k cieľu nemôže nikto zastaviť. Skrachoval aj obchod, lebo som naň nemal čas.

Nebolo to však jednoduché. Ak tu chcete niečo podobné otvoriť, nemôžete o tom verejne hovoriť, lebo miestni politici by to zastavili. V našom prípade ide o drúzsku stranu PSP, ktorá chcela mať záchranku pod svojou kontrolou, ale nikdy to neurobila.

Doteraz majú s nami problémy, lebo sme ich nepustili do vedenia záchranky. Hovoria, že patríme k Hizballáhu a podobné reči. My však nepatríme nikomu, nemáme politické ambície. Pomáha nám SlovakAid a miestni ľudia dobrovoľnými príspevkami, žiadni politici.

Vďaka tomu postupne kupujeme zariadenia a teraz pripravujeme druhú sanitku. Ak by nám pomáhali politici, nepotrebovali by sme od ľudí zbierať príspevky po dolároch.

Rok po výbuchu v bejrútskom prístave (11 fotografií)

Kolko ste vyzbierali od dedinčanov?

O záchranke sme na facebooku napísali v marci 2018, keď sme založili neziskovku Rozvoj pre život a mier. Za osem mesiacov od spustenia výzvy sme vyzbierali dosť na to, aby sme mohli kúpiť sanitku, ktorá nás vyšla na približne 50-tisíc dolárov. Strany neprispeli a vďaka tomu nám ľudia viac dôverujú.

Darovanie núdzným je súčasťou libanonskej kultúry. V Libanone teraz totiž nie sú v lekárňach lieky, tak nám každý, kto prichádza zo zahraničia, nosí nejakú škatuľu, aby sme mohli rozdať lieky dedinčanom.

Lieky nám privážajú z Kataru aj Saudskej Arábie, niekedy donesú aj jednu tabletku. Ak ľudia potrebujú lieky, volajú, či to vieme vybaviť. Nejde len o nás, ak niekto potrebuje peniaze napríklad na operáciu, dedina sa na to vyzbiera.

Ako často vám volávajú ľudia?

Najprv toho bolo menej, ale teraz nám volávajú aj z okolitých dedín, kde sme rozdali naše číslo. Mesačne to býva približne tridsať výjazdov, teda jeden alebo dva denne. Snažíme sa byť pri pacientovi do piatich minút, čo je s jednou sanitkou náročné.

S akými problémami najčastejšie volajú?

Autonehody, problémy so srdcom, starí ľudia mávajú problémy aj s pľúcami. Najviac však havárie motoriek sýrskych občanov, lebo oni vôbec nenosia prilby, niekedy na nich sedia aj piati, celá rodina. Pri nehode je tak zrazu mnoho ľudí, ktorí potrebujú prevoz.

Wahid El Hajj (32)

- Syn libanonského otca a slovenskej matky žil na Slovensku od trinástich rokov. Vyštudoval elektrotechniku.
- Pred desiatimi rokmi sa vrátil do Libanonu.
- Od roku 2018 vedie vďaka mimovládnej organizácii Rozvoj pre život a mier záchranku, na ktorú mu prispieva aj Slovensko cez agentúru SlovakAid.

Libanon nie je krajina, je to džungľa.

Aj keby sa niečo stalo, každý pozná niekoho na polícii a vybaví si to, na cestách nikto nekontroluje rýchlosť. Spočiatku sme mali problém aj my, keď sme išli na výjazd sanitkou, no ľudia sa postupne naučili vytvárať nám priestor na prejazd. Najmä tí, ktorí predtým sami potrebovali sanitku.

Predtým však videli sanitky iných organizácií, ktoré nemali ani dostatočné vybavenie. Ich šoféri púšťajú maják len tak, aby sa rýchlejšie vozil.

Niekedy majú tieto organizácie aj sedem sanitiek, ale fungujú len na dopravu, vnútri nemajú vybavenie ani výcvik. To platí aj pri hasičoch, ktorí majú sanitky, ale bez výbavy a pri vážnejších zásahoch volajú nám. Otvárame pre nich kurzy, aby mohli fungovať sami.

Kolko ľudí máte v tíme?

Teraz sme siedmi, ale veľa ľudí odišlo za inou prácou. Všetko sú to dobrovoľníci, pre infláciu si nemôžeme dovoliť platiť ich. Plat dostávam len ja, milión libanonských libier, teda okolo 40 dolárov mesačne.

Na centrále som 24 hodín denne, prežiť mi pomáha mama. Dobrovoľníci sem chodia, keď majú čas, ale tiež majú vlastnú prácu, ktorá ich živí. Na začiatku som ich ja učil, čo môžu robiť pred príchodom sanitky, nikto z nich nemá zdravotnícke vzdelanie.

Ako ste sa dostali k slovenskej pomoci od SlovakAid?

Na večierku absolventov slovenských škôl som sa zoznámil so slovenským veľvyslancom a spýtal som sa na možnosť pomoci našej záchránke.

Vtedy sme už fungovali a od roku 2019 sme začali dostávať od SlovakAid granty na vybavenie, počas pandémie na hygienické pomôcky, na zariadenie novej sanitky. Počas pandémie sme zasahovali neustále a aj vďaka tejto pomoci - respirátorom či dezinfekcii - sa nikto z nás nenakazil.

Nová sanitka znamená nutnosť prijať nových ľudí a platiť vyššie náklady. V krajine je tiež nedostatok paliva. Ste na to pripravení?

S palivom problém nemáme, sanitku natankujeme, kedy chceme. Bratranec má pumpu, takže nemusíme čakať v rade a môžeme natankovať plnú nádrž. Obyčajní ľudia majú problém, ale sanitky vždy púšťajú. Rastie nám aj počet ľudí, ktorí sa nám hlásia. Napríklad hasiči. Nastúpia k nám na výcvik a potom budú mať u nás aj služby.

// Cez pandémiu som napríklad bral lieky na psychiku, aby som sa upokojil, stále niekto volal, že potrebuje pomoc. Pre mňa toto nie je práca, ale záľuba a poslanie. Aj keď mám náhodou voľno, zisťujem, čo sa deje. **//**

Nová sanitka bude tiež jednotkou intenzívnej starostlivosti, na to tam chcem kúpiť aj materiály.

Môže pomáhať pri zásahoch pri haváriách, bude môcť previezť dvoch pacientov, ale bude tiež schopná previezť medzi nemocnicami pacientov v ťažkom stave.

V Libanone to robí len jedna firma, ktorá si za to pýta veľké peniaze, ak by som chcel odtiaľto previezť pacienta do Bejrútu, vypýtajú si tisíc dolárov. My si nepýtame nič, poskytujeme dobrovoľnú službu, ľudia nám prispievajú sami. Štát nám nedáva nič.

Pred rokom sa hovorilo, že výbuch v bejrútskom prístave by mohol zmeniť krajinu, ale veľa sa nezmenilo. Ako to vnímate?

V Libanone je najdôležitejšie, aby sa spamätali ľudia. Kto stojí za politickými stranami?

Tvorila ich ľudia, je to teda ich problém. Po výbuchu sa začali postupne spamätávať, mnoho ľudí sa stavalo proti týmto stranám a situácia sa už zlepšuje. Budúci rok budú voľby, dúfam, že sa to podarí prekonať.

Nechcem komentovať politiku, ale je tu jedna strana, ktorá má viac vojakov ako armáda, nemôže sa jej nikto postaviť (*naráža na šiitské militantné hnutie Hizballáh, pozn. autora*). Toto je hlavný problém Libanonu.

Zasahovali ste aj pri minuloročnom výbuchu v bejrútskom prístave?

Keď sme o tom prvýkrát počuli, asi hodinu sme čakali, čo sa stane ďalej. Ak by totiž išlo o chemické zbrane, bolo by to nebezpečné. Keď však prišli ďalšie správy, naložili sme veci do auta a hneď sme vyrazili. Ostali sme tam do pol tretej rána, potom sme už boli vyčerpaní a museli sme ísť domov.

Ako to tam vyzeralo?

V centre výbuchu sme boli približne hodinu a pol, pomáhali sme hasičom, ktorí boli zranení. Nieкто padol, padlo niečo na neho, popálil sa - to boli menšie zranenia.

Potom sme ošetrovali ľudí na uliciach a ak by sme vydržali dlhšie, do rána by sme mali čo robiť. Do nemocníc sme previezli desať ľudí.

Cesty boli neprejazdné, všade betón, železo, sklo, prevrátené autá, mnoho ľudí, ktorí sa nemohli vrátiť domov.

Kúsok od výbuchu sme videli, ako vojaci dovezli mŕtvolu, ktoré už ani nevyzerali ako ľudia. Také veci nevidíte ani vo filme, bolo to niečo strašné. Keď som sa vrátil, sadol som si a začal som plakať.

Robíte prakticky bez prestávky, ako si to kompenzujete?

Niekedy spím cez deň, niekedy večer, ako sa dá. Nemáme peniaze na to, aby sme zamestnali niekoho na druhú službu.

Vzal som si do hlavy, že tento projekt treba posunúť. Cez pandémiu som napríklad bral lieky na psychiku, aby som sa upokojil, stále nieкто volal, že potrebuje pomoc. Pre mňa to nie je práca, ale záľuba a poslanie. Aj keď mám náhodou voľno, zisťujem, čo sa deje.

Myslíte si, že to budete robiť celý život?

Určite. Nechcem mať len jedno centrum, chcem otvoriť ďalšie, aby sme mohli pomáhať aj v iných častiach.

S jednou nemocnicou som sa už dohadoval, že ak by nám dali dve-tri izby, mohli by sme otvoriť centrum u nich. Službu by sme mohli ponúkať zadarmo, ak by sme mali nájom zadarmo. Oblasť Šuť má 55-tisíc obyvateľov, jedno centrum nestačí.

Keď človek chce, dokáže všetko. Samozrejme, s pomocou. Bez pomoci ľudí v dedine by sme nemohli kúpiť sanitku ani materiál, bez SlovakAid by sme nemohli kúpiť ďalšie veci. Začal som s malou taškou vo svojom aute, dnes máme sanitku a vybavenie druhej sanitky. S pomocou nie je ťažké urobiť, čo človek chce.

Cestu podporila Ambrela so slovenskou rozvojovou agentúrou SlovakAid a EÚ cez program DEAR.

Tento text ste mohli čítať vďaka tomu, že platíte za obsah. Vážime si to.

Ďalšie weby skupiny: [Prihlásenie do Post.sk](#) [Slovak Spectator](#) [Agentúrne správy](#) [Vydavateľstvo](#) [Inzercia](#) [Osobné údaje](#) [Návštevnosť webu](#) [Predajnosť tlače](#) [Petit Academy](#) [SME v škole](#)

© Copyright 1997-2021 | Petit Press, a.s.

